

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v poduk.

Izhaja vsak četrtek in velja s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 3 gld., za pol leta 1 gld. 60 kr., za četrt leta 80 kr. — Naročnina se pošilja upravnistvu v tiskarni sv. Cirila, koroške ulice. št. 5. — Deležniki tiskovnega društva dobivajo list brez posebne naročnine.

Posamezni listi dobé se v tiskarni in pri g. Novak-u na velikeu trgu po 5 kr.

Rokopisi se ne vračajo, neplačani listi se ne sprejemajo. Za oznanila se plačuje od navadne vrstice, če se natisne enkrat 8 kr., dvakrat 12 kr., trikrat 16 kr.

Avstrija in nje ljudstva.

(Govor drž. poslanca dr. Gregorčca v državnem zboru.)

(Konec.)

Jako važno je vprašanje slovenskega upravnega okoliša. Navesti imam k temu le še edno. Reklo se je, da je češka sprava definitivno odpravila češko državno pravo. Temu pa ugovarjajo konservativni in liberalni Čehi, ker se nočejo odreči nadi, da se kedaj uresniči njih državno pravo.

Južni Slovenci bodemo prvi, ki bodemo k temu čestitali, pa le, če se bode člen XIX. državnih zakonov izvel v pravem zmislu in se bode državno pravo raztegnilo na vse dežele češke krone; kajti le potem bomo videli, da se je osnoval na severu mogočen živi jez proti težnjam onih, ki so leta 1866 znali tako lakavo govoriti o kraljevini češkej pri politiki, ki je imela Avstriji zasaditi meč v srce. Mi bi se tega tembolj veselili, ker mi avstrijski južni Slovani tudi želimo osnovati podoben jez v korist države. Pogoje za to že imamo, kajti Srbí že imajo vsled cesarskih privilegij, katere jim je dal cesar Leopold, svojo narodno avtonomijo. Hrvatje imajo svoje državno pravo, s katerim stojé v državnopravni zvezi z deželami, v katerih bivajo Slovenci, in sicer vsled pragmatične sankcije je vsprejel hrvatski deželni zbor 1712. leta, torej osem let prej, kakor ogerski. V slovesnej državnej pogodbi je izrečeno, da je oni dedič Habsburškega rodú priznan legitimnim kraljem Hrvatske, Dalmacije in Slavonije, kateri je ob istem času gospod dežel Štajarske, Kranjske in Koroške. Prebivalstvo Bosne in Hercegovine je tudi izključno srbsko-hrvatsko in njega pridruženje bilo bi le vprašanje časa. Pogoje za jugoslovansko upravno skupino torej imamo. S tem bi pa bil storjen začetek za narodno spravo na Ogerskem, in ta zadeva je vedno nujnejša; kajti odnošaji, pri katerih 2½ milijona Slovakov in Rusinov, 3 milijone Rumunov nima nobenega zastopnika

v državnem zboru, odnošaji, pri katerih se slovenski in rumunski domoljubi preganjajo, tožijo in zapirajo, odnošaji, pri katerih se misli, da so Nemci in Madjari v svojem sovrastvu do Slovanov najspodobnejši za vodstvo uprave Bosne in Hercegovine, ti se ne bodo dali ohraniti in so pri sedanjih razmerah naravnost nevarni.

Dokazal sem toraj, da je sprava, kakor šnja se je dognala na Češkem, ne le za to deželo, temveč skoro za vse druge dežele naše države potrebna. Meni se dozdeva ona resolucija, katero je sklenil ne davno klub desnega centra jako času primerna in odgovarja položaju. Ta resolucija pa izreka, da je pričakovati, da bode sedaj vlada tudi v družih deželah ustregla opravičenim tirjatvam in željam prej, ko bode mogoče in da jih dovela do uspešnje rešitve.

Koncem naj še omenim Dunajske brzojavke, ki se nahaja v „Grazer Tagespost-i“. Iz te brzojavke izvemo, da je dr. Steinwender imel o češkej spravi govor in se o njej v toliko nepovoljno izrazil, da je rekel: „Češki narod se trajno ne bode obdržal; in spojenje z Nemci bode sprava ovirala“. Potem se je sklenila resolucija, v katerej se preti vladi, da se bodo vsi Nemci najhujše ustavljali, ko bi se spravna akcija, ki se je začela na Češkem, hotela raztegniti na Moravsko, Šlezijo, Koroško in Štajarsko, to se pravi, da se morajo v onih deželah ponemčiti vsi tamošnji Slovani, in da vlada mora trpeti in dopuščati, da se narodno popolnoma uničijo.

V tem, ko omenjam to nemškonarodno napoved vojne 20 milijonom avstrijskih Slovanov, rečem, da germanizovanje nenemških narodnosti v Avstriji nasprotuje naravnost sedanji nalogi te države. Avstrija nima naloge, iz sebe napraviti druge Nemčije. Odkar se je Avstrija definitivno izključila iz Nemčije, ni ga več uzroka, s katerim bi mogli opravičevati germanizacijo pri nas. Čim bolj se bode germani-

zovalo, tem večja bode nevarnost, da Avstrijo požré pruska vsenemčija.

Avstrija toraj nima poklica, kopati množini slovanski grobov in va-nje zagrebsti svojih 20 milijonov Slovanov, marljivih, lojalnih, požrtvovalnih državljanov; Avstrija ne more imeti poklica, da bi bila grobokop Slovanom; nad polovico Avstrije je slovanska, četrtnina nemška, drugi deli so pa madjarski, rumunski, italijanski itd.

Naša država ni niti popolnoma slovanska, niti popolnoma nemška in jej ni treba biti niti čisto slovanski, niti čisto nemški. Le jedno je potrebno: Avstrija ima biti vsem narodom pravična (Tako je! na desnici), da bodo vsi zadovoljni. Posebno ima vlada sveto dolžnost, da se upira narodnemu prepiru, kolikor je v njenej moči in da osvobodi sedaj tako mnogokrat vezane moči narodov za duševne, kulturne in gospodarske naloge; potem bodo se narodi zopet oddahnili, okrepili in potem bodo dobili popolno veljavo v istini cesarske, v istini avstrijske sedede našega cesarja in gospoda: Viribus unittis — z zjedinimi močmi! (Pritrjevanje na desnici.)

Občinske volitve v Šoštanji.

(Konec.)

Napočil je volitve osodepolni dan 28. aprila. Že o petelinovem petji so švigali od Hans-Muki-ja dobro dresirani agitatorji kot ščuke zdaj v to, zdaj v drugo hišo. Neki volilec je bil še v postelji, a nič mu ni pomagalo, vstati je moral. Dva agitatorja sta prišla. eden ga obleče v hlače, drugi v škornje, hitro telovnik in klobuk in hajdi z nami! Očeta, volilca je hotel sin odpeljati, da ne bi volil z nobeno stranko. A kaj se zgodi? Na potu očeta sinu siloma iztrgajo ter ga tirajo v nemčursko krčmo. Junak tega slavnega čina bil je že znani plem. Schildenfeld, o katerega plemstvu, kakor slišimo, se ravno uradno preiskuje, mu li tisto postavno pristojna, ali ne.

Pojdimo zdaj v volilno sobano! Na vseh oglih so od nemčurjev straže nastavljene. Prežali so na narodne volilce, kakor mačka na miš. Ali vsa čast gre našim volilcem, niti eden se ni dal zapeljati nemčurjem. Volilna komisija se voli. Izvoljeni so 3 „Urgermani“ in le eden narodnjak je našel milost. Fr. Woschnagg jun. je komisiji držal rep. Na vprašanje, smejo li tudi nevolilci v sobani navzoči biti, odgovori Fr. Woschnagg sen.: „volitev je javna“. Zato pa smo tudi imeli čast videti v sobani znanega Negri-ja iz Celja in razne Woschnagg-ove „šklafe“. Čudimo se le, da Woschnagg ni še tudi pripeljal svoje gospé in gopic.

Kako je komisija postopala? Narodni volilci, ki so bili v volitvenem imeniku zapisani,

pa od nemčurjev ne reklamirani, niso smeli voliti. Nasprotno pa je nekdo volil za ženo, ki je že davno v grobu. Vse ugovarjanje narodne stranke bilo je brezuspešno. Kako je Janez Hofer neko žensko navil, bomo prilično poročali. Le toliko rečemo, da se narodna stranka ni, in se ne bode nikdar posluževala kacih nesramnih zvijač. Kako se je Fr. Woschnagg vrezal, hoteč voliti za posojilnico, tega ne bomo pozabili. Odkritosrčno pa izjavimo, da nas je ta blamaža jako razveselila, kajti on je javno potrdil, kar so Slovenci o njem že davno govorili.

Da smo propadli Slovenci, to je neumrljiva zasluga Fr. Woschnagg-a in drugov. Naj si odpočijejo na svojih lavorikah! Šoštanjski trg je nemčurstvu zopet ohranjen za 3 leta. Kaj pa potem? Upamo, da se bodo nekaterim volilcem do tiste dobe oči odprle. Ravno, ko to pišem, izvem, da se bode dne 28. t. m. vršila preiskava zaradi nepostavnih sredstev, kojih se je nasprotna stranka o volitvi posluževala. A že zdaj smem trditi, da se ta zadeva za naše nasprotnike ne bode posebno častno rešila. Pač pa sme narodna stranka pričakovati zaslužena zadoščenja.

Gospodarske stvari.

Ali je nesreča velika, ki nam preti vsled strupene rose ali peronospore?

Kdor pozna Haloze in njih prebivalstvo, ne dvomi in ne more dvomiti, da Haloze propadejo, če se vničijo gorice ali vinogradi, da postanejo prebivalci berači, če zamre vinska trta, če gorice ne bodo več rodile.

Bregovite in skalnate Halože ne dajo se spremeniti v njive, travnike, pašnike, gozde; sadno drevje tudi ne bode povsodi rastlo, kjer zdaj še vinska trta prospeva. In prebivalci! Haloze so obljudene, treba je tedaj dosti živeža! Odkod pa tega vzeti, če ni vina, katero bi se prodalo, da se kupi živež! Jasno je, kakor beli dan, da bi zadela grozna nesreča Haloze in ves Ptujski okraj, če bi strupena rosa pomorila oni del gorice, kar njih dozdam ni vničila trtna uš.

Razni faktorji si prizadevajo, da bi Ptujski okraj pred to nesrečo obvarovali, med temi je tudi okrajni zastop in njega odbor. Delovanje zadnjega hočem danes kratko popisati. Čitateljem „Slov. Gosp.“ je znano, da je prejšnji okrajni zastop, katerega sta vodila velika Nemca, žid Pisk in notar Filafero, izpraznil do dobrega okrajno blagajnico. Ko je nastopil 1887. leta sedajni zastop, v katerem imajo slovenski kmeti večino, še celih 50 gid. denarja ni bilo za gospodarstvo pri rokah.

Vkljub temu zgotovil je sedajni odbor leta 1888 in 1889 novo Varejsko cesto in že leta

1889 se je začel brigati za revne posestnike vinogradov, kajti, ko je velikemu zboru predložil preračun za leto 1890, predlagal je, da se dovoli 300 gld. za nakup bakrenega vitrijola. Ta nasvet odborov sprejela je velika skupščina meseca novembra 1889. leta in v tekočem letu nakupilo se je 900 kil bakrenega vitrijola.

Ta vitrijol se je razdelil na župnije in se je pri razdelitvi posebno ozir jemal na Haloze. Razume so, da se vitrijol ni podaril velikim in premožnim posestnikom, ampak le takim, ki posedujejo malo goričko brez druge zemlje, katere mora gorica rediti. Žalibog, da se s tem, kar se je moglo nakupiti, ne bodo mogli obdariti vsi revni, potrebni in vredni posestniki! Imena najbolje potrebnih posestnikov je poizvedel okrajni odbor iz davčnega katastra in po zaupnih možih!

Ker pa so za škropljenje potrebne tudi škropilnice, prosil je okrajni odbor pri raznih zavodih podpore, ker ni imel sam potrebnega denarja.

Njegovo prošnjo uslišala je štajarska hranilnica v Gradci ter mu je poslala 300 gld., potem c. kr. ministerstvo za poljedelstvo, katero je dalo 100 gold., slednjič posojilnica v Ptuji, ki je dala 180 gld. Za ta denar nakupilo se je 32 škropilnic. Te škropilnice so se dale občinam, največ onim po Halozah; skoro vsaka občina je prejela po eno, nekatere celo po dve, da njih prepuščajo posestnikom goric v brezplačno porabo, od malega in revnega naprej do večjega in premožnejšega po alfabetu ali hišni številki. Ker pa je posestnikom treba vedeti, kako se mora pripraviti zmes za škropljenje, kako in kedaj se mora škropiti, prosil je okrajni odbor c. kr. ministra za poljedelstvo, da je dovolil g. Balonu v Ptuji v prostih urah imeti predavanja o tem. Taka predavanja bila so v Leskovci, pri sv. Barbari v Halozah, pri sv. Lovrenci v slov. gor. itd.

Ker se vitrijol dobi dosti ceneje, ako se naroči zgodaj in v večji množini, posredoval je okrajni odbor, da so občine pristopile avstr. društvu za vinorejo in so potem predstojniki za občinarje skupno vitrijol naročevali. Tako se je dobilo dobro blago cenó; nakupilo se je več tisoč kil skupaj za posamezne posestnike, ki so se ob pravem časi oglasili. Kaj pa je nasledek vsega? Nasledek bode, da bode letos že lepo število posestnikov gorice škropilo, da se bode število bojevnikov proti škodljivcu, ki se imenuje strupena rosa ali peronospora, zdatno pomnožilo.

Ker letos bolezen že močno napreduje, ne bodemo škropili še le od 1. junija pa do 15., ampak tudi že zadnje dneve meseca majnika tam, kjer se kaže potreba.

Bog blagoslovi delo, da ne bode trud zastonj, ker sicer še letos ne bi zginili neverni

Tomaži, kateri še vedno trdijo, da proti peronospori ni pomoči, da bode sama ob sebi prenehala!
Vinogradnik.

Sejmovi. Dne 31. maja v Cirkovicah in v Rečici. Dne 2. junija pri sv. Juriji na j. ž. in v Mariboru. Dne 3. junija v Radgoni. Dne 4. junija v Lučanah in na Ptuji. Dne 6. junija v Račah in na Bregu v Ptuji.

Dopisi.

Iz Ljutomera. (Slovenski tamburaši). Danes vam poročam o veselici, katero si bode zapisala ljutomerska čitalnica z zlatimi črkami v svojo zgodovino. Naša čitalnica je namreč priredila dne 18. majnika t. l. na vrtu gosp. Ivana Vaupotiča veselico, pri kateri so prvič nastopili naši domači Cvenski tamburaši pod vodstvom njih kapelnika gosp. Franca Šneiderja, učitelja na Cvenu. Ob določeni uri se je napolnil prijazni vrt z odličnimi gosti. Iz trga samega in iz okolice so prihiteli, pa tudi sv. Križ in Ormož sta nam poslala lepo število zastopnikov. Naš velečastiti gospod dekan, Ivan Skuhala, pozdravil je kot tajnik čitalnice — predsednik in podpredsednik bila sta zadržana — došle goste prav presrčno. Razložil nam je v jedernatih besedah, kak velik pomen ima petje in godba v človeškem življenju. Vsak dober in blag človek ljubi pesem in glasbo. Kadar čujemo lepo vbrane glasove, pozabimo na zemeljske težave in trpljenje, naša duša vzdigne se kvišku, kjer ni nadlog, nego večno, rajsko veselje. In istinit je pregovor, ki pravi: „Rad ostani, kjer pojó, Hudobni pesmi nimajo.“ — Prelepim besedam ljubljenega našega dekana sledilo je občno, živahno odobravanje. Zdaj so stopili tamburaši na oder. Poslušalci jih z glasnim ploskanjem pozdravijo. In prvokrat zadoneli so glasovi po vsem svetu znane pesmi „Naprej“ od Davorina Jenka. Odkritosrčno izpovemo, mnogo smo pričakovali, a da je mogoče v tako kratkem času toliko doseči, tega vendar nismo mislili! Burno ploskanje sledilo je že prvi točki, ponavljati so jo morali. In tako vršila se je točka za točko; vmes je peval naš vse hvale vreden pevski zbor pod vodstvom vrlega gosp. nadučitelja Jož. Horvata. Tri pesmi so spremljali tudi tamburaši in ravno tukaj ploskanju ni bilo konca ne kraja. In res je, spremljanje tamburic pri petju napravi čudovit vtis na človeka. Vsakemu poslušalcu se je bralo veselje z obraza. Bila je res poštena, v srce segajoča, nepozabljiva veselica. Taka zabava blaži človeka, vzbudi mu dobre čute, srcé mu ogreje za našo pravično stvar, za katero se mi tukaj moramo vojskovati že leta in leta. Prav od srca se zahvalimo naši vrli čitalnici, da nam je priredila tako lepo zabavo,

Upamo, da jih še bo brez števila sledilo! Slednjič pa še smo dolžni pokazati vsemu slovenskemu svetu naše prve slovenske tamburaše, da rodoljubi poizvejo, da Mursko polje ne spi, mavreč da se zaveda. Njih imena so: Tamburaški vodja Franc Šneider, učitelj na Cvenu (bisernica); Puconja Franc, posestn. sin na Cvenu (šara); Mursa Jožef, veleposestnik na Krapji (prvi brač); Škrobar Matija, posestn. sin na Moti (prvi brač); Babič Martin, posestnik na Krapji (drugi brač); Pušenjak Toma, nadučitelj na Cvenu (prva bugarija); Vozlič Anton, posestnik na Cvenu (berde). Iskreno zahvalo moramo izreči tamburaškemu vodji, gospodu Franu Šneiderju, ki je prvi presadil prelepo cvetico — tamburico iz bratovskega hrvatskega vrta na slovensko zemljo! Dal Bog, da ne bi tota cvetica ostala sama, nego da bi vzbudila po naši mili domovini mnogo, mnogo sestrice! Živel! prvi slovenski tamburaši!

Iz Ptujске gore. (Napis. — Pošta.) Pri nas je čisto slovenski trg in ni najti ni jednega Nemca, ali sploh človeka, kateri bi slovenski ne umel, pa če prideš, dragi bralec, k nam, boš skoro mislil, da si kam na Prajzovsko si zašel, ker boš čital nemške napise, kamorkoli se boš obrnil. Res boš ugledal tudi par slovenskih napisov, pa ti so večinoma tako ponižni in neugledni, kakor da bi se sami sebe osramovali. In naš c. kr. poštni urad? No naravno, da tu tudi mora vse nemško biti, nemški pečat, nemški napisi, in odloki c. kr. poštnega ravnateljstva so napisani, in razobešeni edino le v blaženem nemškem jeziku, ker sicer bi jih Slovenci vendarle umeli. To more vendar vsakega zavednega Slovenca žaliti, če mora v tako popolnoma slovenskem trgu, kakor je pri nas, te nemške kvake vsepovsod čitati, kamorkoli se obrne. — Pa tudi naš gospod poštnar ima svoja posebna, menda tudi po nemškem duhu urejena pravila gledé poštnega uradovanja, da če človek hoče v uradnih urah kako stvar iz pošte imeti, mora ga prej v krčmo iskat iti, kakor se je to pisalcu tega dopisa nedavno bilo primerilo, ali pa sploh čakati, da se njemu odkod poljubi priti. Ko sem pa jaz drugokrat, ne vedé, da je že tako pozno, nekoliko minut po uradnih urah prišel prašat, če je kaj na pošti za mene, obsula me je gospa poštarjeva zaradi tega zapoznenja s takimi grdimi besedami, da niso za to, da Vam jih pišem. Vi, g. urednik, vrgli bi menda ves dopis v znani koš.

Iz Stoperc blizo Rogatca. (Nesreča.) Dne 21. maja t. l. se je v Sveči, občini Stoperce, v takozvanem Bukovnjaku oblak utrgal in nevihta mnogo škode napravila. V grabnu nad vasjo Razbornik je imel meniški konvent s Ptujja podrtil blizo 800 m. drv. Brune so bile po 6 m. dolge in v preméru po $\frac{1}{2}$ —1 m. debele. Ker je graben proti vasi bil z brunami

založen, ni imela voda nikacega odteka in je v par minutah tako narastla, da je vzdignila večidel vse brune in jih proti vasi podila. Brune so se zagnale s silno močjo v hlev in skedenj posestnika Ignaca Dolenc in mu prvega podrla, drugega pa zelo poškodovala. Gospodinja imenovanega je hotela rešiti še živino, a zgrabi jo bruna, podere znak in voda jo drvi med brunami naprej. Sirota se čez nekaj časa prikaže iz vode, reši se na suho in še si pomaga v hišo, ker pa jo je hlodje preveč zmečkalo, je v pol uri umrla. Marljivo gospodinjo, mater treh malih otrok, smo v petek pokopali. Tudi hlapec imenovanega je pal v vodo, pa ves ranjen se vendar smrti rešil. Dvoje govejih živali se je poškodovalo. Gospodar ni bil doma, ko pa v najhujši plohi priteče, ni mogel zaradi obilne vode in nakopičenih hlodov v hišo, moral je celo nesrečo od daleč gledati. Drugemu gospodarju so skakale pri zadnjem delu hiše brune na podstrešje. Vsi posestniki v vasi so več ali manje poškodovani. Vozili so imenovani dan nasekana drva iz grabna, komaj še rešili živino, vozovi pa ležijo, kolikor jih ni voda odnesla, na kosce zdrobljeni okoli. Po travnikih in njivah ležijo brune, ki eno štirje možaki imajo dosti kotati. Tudi kamenja je veliko po polji. Po grabnu se je kotalo po 30 centov težko kamenje. Ker je med nevihto blizo $\frac{1}{4}$ ure tudi debela toča kapala, je polje in gorice, kar ne od vode, od toče uničeno. Škoda je velika.

Iz Veržeja. (Nazaj ali naprej?) [Konec.] Temu je vsemu kriva nazadnost in ti „fajerberi“ so prave nedolžne, zapeljane ovce, ki zaslepljeni od krivega nemškutarskega preroka res mislijo, da je slovenski jezik le za krave in konje. Potrebno je tedaj vzbuditi ljudi, prepričati jih, da moramo biti ponosni, da smo Slovenci, da nam mora slovenski jezik, v katerem nas je mati učila prve besede izgovarjati, nad vse mil in svet biti. Kadar bodo vsi naši tržani tega prepričanja, tedaj se bo tudi g. „hopman“ uveril, da v slovenskem Veržeju ni zemljišča za nemškutarske koprive. Najboljši pripomoček, da se slepcem odprejo oči, bilo bi „bralno društvo“, katero ravno zdaj snujemo. Večina naših tržanov se zaveda svoje slovenske narodnosti in tudi med našo mladino je več takih, ki so ponosni, da so Slovenci. Tisti tedaj, ki imajo priložnost in ki se sami zavedajo, naj budé svoje brate. Tudi okoličani, ki so gotovo razžaljeni zaradi one „fajerberske“ nemškutarske neumnosti, naj stopijo z nami v eno kolo in naj bodo prepričani, da so tudi med nami ljudje, ki se ne sramujejo svojega rodú. Upamo tedaj, da bodo Veržejci in okoličani v velikem številu pristopili k „bralnemu društvu“, katero nam bode podajalo dobrih slovenskih knjig in katero bode netilo ljubezen do naše ljube slovenske domovine. Bog daj, da bi v

kratkem zamogel poročati o dobrem uspehu v našem podjetji.

Iz Slivnice pri Mariboru. (Naš mirodvor) moral se je povekšati in novi del navoziti. Dne 22. maja vozila je Hotinja in Orehovec, pri kopanju pa so zemlje preveč podkopali, zato se je breg vsul in je neko deklo globoko zasulo, da je precej dolgo časa trpelo, preden so jo izkopali. Siroti je eno nogo celo pretrlo, glavo in prsa pa tudi močno poškodovalo, in težko, če bo pri življenju ostala. Pri tem delu se je že lansko leto enkrat zemlja vsula in eno osebo nekaj poškodovalo. Župan Löschnig je delo nadzoroval in kakor slišimo, se je že več nesreč zgodilo, katere je več ali manj malomarnost županova kriva. Pri volitvah za liberalno stranko je pa župan jako skrben in ni nikoli malomarnost, kar se mu očita.

Iz Radvanja. (Občinski odbor) občine sv. Primoža nad Muto je v svoji seji dne 17. sušca 1890 enoglasno sklenil, prečastitega gospoda Jurij Galuna župnika pri sv. Jerneju v Radvanjih vsled zasluga, katere si je pridobil za cerkev, za šolo in posebno za občino, imenovati svojim častnim srenjskim udom, in je dotično diplomo na den sv. Jurija, to je, dne 23. aprila 1890 omenjenemu mu po slovesni sv. meši izročil. Srenjčan.

Politični ogled.

Avstrijske dežele. Ker se drž. delegaciji, avstrijska in ogerska, snideta letos dne 4. junija v Budapešti, sprejme ji Nj. veličanstvo v soboto dne 7. junija v slovesnem zaslišanju. Ni še gotovo, vendar pa se trdi, da tirja od njiji drž. vojni minister 3 $\frac{1}{2}$ milj. za „smodnik brez dima.“ Velike poskušnje bodo z njim še le v jeseni pri vojaških vajah. — V Linci, glavnem mestu gorenje Avstrije, je bilo v nedeljo zborovanje šulvereina in je bile pri tem tudi več mož iz Nemčije. To pač kaže, za koga da dela šulverein in njegove šole. Nekatera gospôda pa se dela v tem, kakor da nima ni oči ni ušes. — Štajarski dež. zbor je poleg večih drugih razpustila visoka vlada in ces. namestnik v Građei je že razpisal volitve: za kmečke skupine dne 27. junija, za mesta in trge dne 30. junija in za velika posestva dne 3. julija. Volilni možje volijo se tedaj že v prvih dnevih junija in zato, slov. možje, na delo! — Naši nemški sosedje na gornjem Štajarji upajo, da si pridobijo letos še vsaj dva konservativna poslanca v dež. zbor. Bog jim daj srečo! — Koroško slov. društvo skliče v meseci juniji več volilnih shodov in bode tak že dne 8. junija na Stražišči blizo Celovca. — Na celem Koroškem zna še le eden živinozdravnik slovenski in vendar je Slovencev 2 petini vseh prebivalcev in znano je, da slov.

kmetje redijo veliko živine, toda liberalna gospoda ne misli nič na-nje, ko nastavlja ljudi na dež. stroške! — V Ljubljani se dodela vodovod po celem mestu do konca junija in že dne 29. junija bode slovesno blagoslovljenje. — Veliki shod družbe sv. Cirila in Metoda bodo letos poleti, najbrž kje na Primorskem. — V Gorici začne izhajati nov slov. list in sicer najbolj za obrtnijske stvari. Dobro, toda nam se dosdeva, da je za enake stvari še dovoj prostora v onih listih, ki že sedaj izhajata za slov. Primorje. — Sliši se, da občine v Primorji ne dajo več tako rade dovoljenja za plese in vsled tega je upanje, da le ti sčasom izginejo s površja na veselje vseh pravih rodoljubov. — V mestnem zastopu v Trstu je bila zadnjo soboto velika burja in sicer za to, ker je bil slov. drž. poslanec Nabergoj v drž. zboru razkril marsikaj iz Trsta, kar ital. gospôdi ni bilo po volji. Ital. gospoda pač naj pokaže rajši z dejanji, da ljubi Avstrijo ter ne sili v Italijo! Nabergoj jo bode potem pa še rajši hvalil, kakor jo je takrat grajal. — Prejšnji ces. namestnik v Dalmaciji, fzm. Rodič je umrl v 77. letu svoje dobe. Spomin ostane resničnemu domoljubi blag. — Ljudska veselica v Zagrebu, prirejena od „Sokola“ zadnjo nedeljo, je bila velikanska ter se je vdeležilo nad 16.000 ljudi. Nereda ni bilo in je imel torej ban Khuen-Héderváry zastoj strahú. — Znani Kossuth ne pripozna sedanjega reda v ogerskih deželah, vendar pa se je našlo mož v drž. zboru, ki mu čejo po sili dati pravice ogerskega državljana. To je že več, kakor smešno; vlada se ve, da ne more privoliti v tako postavo.

Vunanje države. Škof v Djakovu, mil. J. J. Strossmajer biva sedaj v Rimu in so ga sv. Oče slovesno vzprejeli. Liberalni listi pa že vedó o tem potovanju slavnega domoljuba Bog zna, kaj vse povedati; umeje se, da ni na vsem nič resnice. — Iz Italije se poroča, da je v obližji mesta Ravenna in še na drugih okrajih bilo več bomb nastavljenih pri mestnih poslopih, na srečo pa ni nobena razpočila razven ene in ta je odtrgala obe nogi nastavljalcu. Mož je bil pa najet za to. — Predsednik francoske republike, Sadi-Carnot, je zopet bil na potovanji in se je mudil tudi v Montpelièrsu, ko so obhajali 600letnico svojega vseučilišča. To praznovanje je bilo sicer sijajno, toda predsednik ni ga bil menda vesel, kajti bilo je še vse preveč po krščansko; profesorji in dijaki so še bili celo pri veliki sv. meši in glavni govornik je bil tamošnji škof msg. de Cabriere. — Belgijski kralj, Leopold II. biva že dalje časa v Londonu, glavnem mestu Anglije, in pravi se, da pregovarja tamošnjo vlado, naj ne vzprejema več anarhistov, ako zbežijo tje iz Belgije ali iz drugih držav. To bi bilo gotovo dobro, toda težko, če še sedaj kaj doseže kralj

v tej reči. — Da pride nemški cesar Viljem II. v tem poletju v Rusijo, to je sedaj že gotovo in z njim pojde tudi drž. kancelar, general Caprivi. Potovanje ima torej politične namene. — Ruski vladi dela precej preglavice obravnava zoper bolgarskega majorja Panica v Sofiji ter naglaša za to, da mož ni delal v njeni službi pa tudi ne za-njo ustaje, za voljo katere stoji sedaj pred sodnijo. Mogoče je to, ali ljudje nimajo nič veliko vere v te glase. — Grecija se kaže sedaj hvaležna tistim državam, ki so jej svoje dni pripomogle, da se je iztrgala iz turskih rok: Rusiji, Angliji in Franciji ter napravi njih vojakom, ki so padli v tisti vojski, poseben spomenik. No veliko pač to ni, vendar je od nje hvale vredno. — Turska vlada ni privolila v to, da se reka Bojana priredi za ladije, kajti boji se, ne brez uzroka, da pridró potem črnogorski vojaki se ležje na tursko zemljo, kakor je to doslej mogoče. — Po vsej Bolgariji se tepó kobilice v velicih trumah in je nevarnost velika za ljudi, ne samo za to, ker požró kobilice vse na polji in vrtih, ampak tudi za voljo smrada ter lehko, da se spočne celo kaka kužna bolezen vsled te nesnage. — Abesinjski kralj Menelik si je naročil v Milanu novo krono, podobno papeževi tijari in stane ga 25 jezer laških lir. Zlatar pa mu menda ne zaupa veliko, kajti tirjal je denar naprej.

Za poduk in kratek čas.

Potovanje v Otizo.

(Spisal F. R.)

(Dalje.)

Ko smo si vse na tanko ogledali, vprašali smo še gospodarja, je-li bil kdo od č. duhovščine pri njem, da bi si ogledal, kar on imenuje čudo. Povedal nam je, da od č. duhovščine ni bil še nikdo pri njem, a deželna gosposka bila je že pri njem, ogledala si vse na tanko, ter vzela še seboj sesedle krvi. Predno smo odšli, rekli smo še gospodarju, da je mogoče, da je ta prikazen res čudo božje, a mogoče je pa tudi, da je to samó natorna prikazen; sicer bo gosposka, duhovska in deželna, vse to preiskala ter dokazala, je-li eno ali drugo. Na to smo se podali nazaj v krčmo, kjer smo imeli voz in konje.

Miza je že bila za nas pokrita. Obedovali smo dobro.

Ko so vaščani izvedeli, da so v vaškej krčmi imenitni romarji, ki so prišli rešnje krvi gledat, prišli so nas v krčmo gledat. Pili niso, le od strani so nas gledali in poslušali. Prišel je tudi vaški „birof“ (občinski predstojnik). Ta nam je začel, ne da bi ga vprašali, razkladati, kako se je rešnja kri prikazala. Govoril je také-le: „Bilo je 11. dan tega meseca. Mesec

se je ravno pomladil. Ženske iste hiše so uni dan prale. Prišle so že v mraku iz perišča. Ko so iz ceste skozi leso v dvorišče prišle, stopale so na nekakove majhne mehurčke, iz katerih je pobrizgavala topla kri. Pridejo v hišo pa najdejo tudi tu na podu takšne mehurčke, ki so se na podu izduvali ter ko so bili že napeti, popokavali. Vsi so se jako prestrašili; nikdo ni upal iz hiše. Na to so začele ženske kričati in skozi okna sosede klicati. In takoj je bila vsa vas na nogah. Smelo trdim, da se nas je do 100 ljudi zbralo. In kar smo videli, to smo videli, pa je. Jaz sam, kot vaški birof, sem se prepričal, da je kri bila topla: namočil sem v njo svoj lastni prst!“

Kar je birof povedal, to so navzoči potrdili, rekoč: „Je, bogme je; tako je bilo!“

Mi k vsemu temu nismo rekli ne bev, ne mev: ostali smo ozbiljnih obrazov.

Po obedu vprašal nas je krčmar, ki sicer ni mnogo govoril, če smo bili že kedaj v Alsó-Lendvi (v Spodnji-Lendvi). Ko smo mu povedali, da še nismo bili, svetoval nam je, da bi se peljali tje ter si ogledali to lepo madjarsko mesto. In takoj smo se odpravili na pot.

Od Otize do Lendve smo se vozili pol drugo uro. Ob lepej cesti stojijo tri vasi, od katerih je prva še slovenska, a ostali dve pa ste popolnoma madjarski.

Med potjo bili smo vsi nekako zamišljeni, le g. V. pogledal je v časih proti Otizi ter zagodrnjal: „Sram me je, da sem hodil tega gledat!“ Moja gospa, ki ga je hotela potolažiti, pa začne nekako také-le govoriti: „Vem, da se moj mož na tihem še bolj jezi, nego Vi, g. V.! Vi ste hoteli kri samo v Otizi videti; moj mož pa je vzel še steklenico seboj, da bi si natočil te krvi ter peljal domov. Sirotek pa si pelje sedaj samo pokrvavelo stolovo nogo v spomin domov!“ Na to so se začeli vsi tako smejeti, da so kar zevali. Da mi ne bi zaradi te steklenice več nagajali, zagnal sem jo tako močno na cesto, da se je morda na sto kosčkov razbila. Sedaj še le so zagnali enoglasno smeh, da se je od vasi, proti katerej smo se peljali, prav krepko odmeval. Bal sem se že, da se mi ne bi smejali, ko se bomo skozi vas peljali. Kaj bi počel, če bi se moji tovariši na vozu, a vaščani, ki so ob cesti stali, pa ob vozu smejali? Jaz, ki sem bil edini resnobnega obraza, bil bi tedaj med njimi ali... ali kaj. Hvala Bogu, da mi je prišel na um enak čudež, ki se je godil l. 1851 v Vitanjskej fari blizo Celja, o katerem sem začel svojim sopotnikom pripovedovati, da bi jih vsaj nekoliko utišil. Ker bi utegnil Vitanjski čudež tudi tebe, dragi čitatelj, zanimati, tedaj ti podam na tem mestu, kar sem čital o njem v nemškej knjigi, v kateri je opisano življenje in delovanje pokojnega knezoškofa A. M. Slomška.

Smešnica 22. „No“, pozdravi žena moža, ko pritava pozno v noči domov: „no, nocoj si se ga pa lepo navlekel!“ „Tako?“ zategne mož, „tedaj sem ti vendar enkrat ugodil?“

Razne stvari.

(Podpora.) Društvu za podporo slov. dijakov na vseučilišči na Dunaji je svitli cesar daroval 50 gld. iz lastnega premoženja.

(Odlikovanje.) Mil. g. Ignacij Orožen, vitez železne krone III vrste in stolni dekan v Mariboru, so prejeli od sv. Očeta v Rimu, Leona XIII. visoko dostojanstvo Njih častnega protonotarja.

(Birmovanje.) K sv. birmi je prišlo zadnjo nedeljo v stolno cerkev v Mariboru 466 otrok, največ jih je bilo iz mesta, malo od zunaj, ker je že leto v Jareninski dekaniji birmovanje.

(Okr. zastop.) Kakor je znano, sedé v okr. zastopu Mariborskem skorej sama gospôda, največ iz Maribora. Kako da ti skrbé za kmeta, vidi se iz tega, da so v svoji zadnji seji sklenili zdravniku, če se kateri naseli v Jarenini, pri sv. Kunigundi ali v Slivnici, po 50 gld. doklade na leto. Se ve, da bode v očigled tolikega denarja sedaj gg. zdravniki kar hiteli v one kraje!

(Vmeščenje.) V nedeljo, dne 1. junija bode slovesno vmeščenje preč. g. Jakoba Bohinca, kn. šk. konsist. svetovalca, v župnika in korarja stolne cerkve v Mariboru. Kakor slišimo, izvršé to mil. knezoškof sami in sicer pri poznem sv. opravilu.

(Brašno društvo.) V Št. Juriji ob Taboru snuje se kmetijsko društvo. Osnovalni zbor se vrši v nedeljo, dne 1. junija o pol štiri popoldne v gostilni g. Južna. K mnogobrojni vdeležitvi vabijo se uljudno vsi prijatelji omike in napredka.

(Slov. akad. društvo „Triglav“) priredi v nedeljo, dne 1. junija izlet v Središče ter zajedno praznuje slavnost razvitja svoje zastave in sicer je dne 1. junija: Odhod iz Gradca ob 5. uri 40 min. Ob 9. uri malica na Pragerskem. Prihod v Središče ob 11. uri 10 min. Ob 11³/₄ uri sv. maša in slovesno razvitje zastave. Popoldne ob 2. uri banket. Ob 6. uri zvečer koncert. Dne 2. junija: Ob 6. uri zjutraj izlet v Varaždin.

(Veselica) priredi se dne 1. junija t. l. o priliki izleta „Šaleške čitalnice“ iz Šoštanja v Mozirje. Na vspejdu je: 1. Ob 2. uri popoldne sprejem društev iz gornje Savinjske doline. 2. Ob 4. uri sprejem „Šaleške čitalnice“. 3. Ob 6. uri zvečer v gornjih prostorih Kolenčevih koncert slavnega pevskega zbora Šaleške čitalnice s sodelovanjem Šmarske godbe pod vodstvom kapelnika g. Št. Kovača. 4. Ob 8.

uri ples in prosta zabava. Vstopnina h koncertu 50 kr. za osebo. Čisti dohodek je namenjen dijaški kuhinji v Celji.

(Skušnje.) Letos se vršé zrelostne skušnje na vseh štajarskih srednjih šolah pismene, v dneh 9. do 14. junija, ustmene pa naprej od dne julija.

(Dražba.) Okrajni odbor Celjski stavi nov most na okrajni cesti iz Celja v Rožno dolino. Dražba bo v okrajni pisarni v Celji v ponedeljek, dne 2. junija. Izključevalo se bo delo (brez železnih travverz) za 432 gld.

(Učiteljske zadeve.) V pokoj stopi g. Lovro Rola, nadučitelj pri sv. Petru blizu Maribora, za podučiteljico na Ptuji pa pride g. M. pl. Strohbach.

(Slatina.) Dež. odbor v Gradci je poslal tudi letos g. J. vit. Schuberth, c. kr. majorja v pokoji na Slatino ter mu izročil vodstvo kopaljšča za to poletje.

(Od sv. Jurija na Ščavnici.) V sredo, dne 21. t. m. popoldne ob enih se je čez Slapince in Jurjevsko občino jako gosta, toda k sreči ne predebela toča vsula. Škoda je velika, zlasti na rži, pšenici, katera je že v klasji in v ogradih.

(Z Dobrne) se nam naznanja, da je dne 21. maja zdatno škodo napravila toča v obližji sv. Jošta. na Brdcah, v Parožu in okoli sv. Janža pri Velenji. Ubogi kmetovalci!

(Pod ključ) djali so v Šmarji pri Jelšah Završkega mežnarja, ker je bil pred 7 leti svojega mejaša pregovoril, da je svoja zavarovana poslopja požgal. Med tem časom je tudi sam bil pogorel. Imel je namreč tudi zavarovana poslopja. Z mejašem pa sta se zdaj sprla, ker mu je bil namesto žganja salmijaka nastavlil, najbrž zato, da se ga znebi.

(Tatvina.) V torek je neznan tat odvedel J. Majcenu, posestniku v Dobravi pri Celji, brejo kravo kar s paše ter mu je napravil s tem škode najmanj za 100 gld.

Lištič uredništva. G. Fr. L.: Dnes ni bilo mogoče. — G. S. M. na P.: Čemu se skrivate? Tiča izpoznamo na perji! — G. V. K. v G.: Brž ko mogoče, najbrž pa še le v „G. pr.“ — G. P. N. v S.: Hvala, ni za naše bralce. — G. T. M. v G.: Kdor kosi od kraja, — Psa pusti, naj laja!

Loterijne številke:

Gradec 24. maja 1890:	86, 33, 43, 36, 26
Dunaj „ „	5, 7, 62, 32, 24

Ravnokar je na svetlo prišla knjižica:
Slike sv. Križa pri Mariboru,
razložene v osemnajstih govorih.

Spisal in založil **J. Sattler**, župnik.

140 strani. Cena 25 kr.

Dobiva se pri založniku in pri knjigarji Placerji v Mariboru.

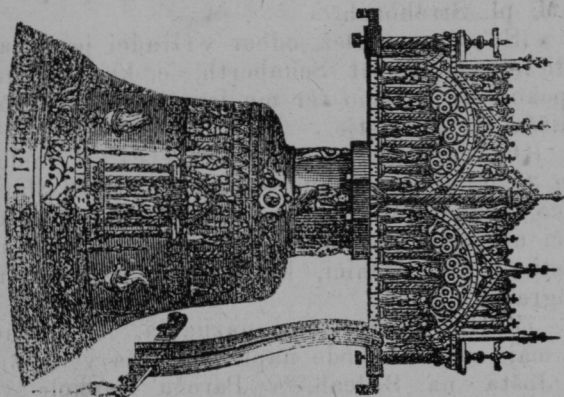
Javno zahvalo

izreka občina trg **Braslovče**, slavnej zavarovalneje banki „Slaviji“ za v rabo prejeto brizgalnico.

Župan:
Fr. Rojnik.

Priporočba.

Priporočamo se čč. duhovščini, cerkvenim predstojništvom za napravo turnskih zvonov v vseh glasovih v velikosti ter prevzamemo poročstvo za natančno vbranje in skrbno delovanje. Imamo tudi cerkvene svečnike, ubrane oltarne in žagredne zvončke.

Nešteta priznanila gledé izdelanih zvonov leži pri nas na ogled.

Jan. Denzel-novi sini
v Mariboru na Dr.

1-3

Razpis

službe okrajnega tajnika na Vranskem z letno plačo 400 gld. — S to službo združeno je tudi oskrbljevanje uradniškega poslovanja tržke občine Vranske z letno plačo 288 gld. in ono občine sv. Jeronima z letno plačo 160 gld. V prošnji naj se navede dokaz izšolanja, dosedanjega službovanja, znanje pri teh službah potrebnega knjigovodstva in obeh deželnih jezikov v besedi in pisavi. Prošnja odda naj se vsaj do **20. junija t. l.** načelništvu okrajnega zastopa na Vranskem. 2-3

Posilja naročeno blago dobro spravljeno in poštnine prosto!

Visokočastiti duhovščini

priporočam se vljudno podpisani v napravo cerkvenih posod in orodja iz čistega srebra, kineškega srebra in iz medenine najnovejše oblike, kot

monstranc, kelihov, svetilnic, svečnikov

itd. itd. po najnižji ceni. Zadovoljim gotovo vsakega naročnika, bodisi da se delo prepusti mojemu ukusu, bodisi da se mi je predložil načrt.

Stare reči popravim, ter jih v ognju pozlatim in posrebrim. Čč. gg. naročniki naj mi blagovolé poslati iste nefrankovane.

Teodor Slabanja, 23-24
srebrar v Gorici, ulica Morelli št. 17.

Posilja naročeno blago dobro spravljeno in poštnine prosto!

Proti toči zavaruje

na Štajarskem, Koroškem in Kranjskem

po najcenejših določenih premijah

glavno zastopništvo v Gradci

Pisarna: **Thonethof, Pfarrgasse št. 2**

ogersko-francoske zavarovalnice

(Franco-Hongroise.)

Vplačana glavnica v akcijah **2 milj. gold.**

Škoda se ročno ceni in točno plača.

Premije tudi lahko vsaki po žetvi plačuje.

Prošnje takih, kateri hočejo prevzeti zastopništvo, naj se vložijo pri glavnem zastopništvu, kjer se vse potrebno izve.

2-2